

COGPID: Cognitive Processes in Decisionmaking

Onderzoek naar besluitvormingsprocessen

Gepubliceerd: 19-01-2009 Laatste bijgewerkt: 06-05-2024

Doel van het onderzoek is om met neuroneconomische paradigma's de mogelijke onderliggende mechanismen van abnormale sociale cognitie in paranoïde wanen te achterhalen en te onderzoeken. Het onderzoek wordt uitgevoerd in mensen met niet-affectieve...

Ethische beoordeling	Goedgekeurd WMO
Status	Werving gestopt
Type aandoening	Schizofrenie en andere psychotische stoornissen
Onderzoekstype	Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen

Samenvatting

ID

NL-OMON33720

Bron

ToetsingOnline

Verkorte titel

COGPID

Aandoening

- Schizofrenie en andere psychotische stoornissen

Synoniemen aandoening

paranoia, psychose, schizofrenie

Betreft onderzoek met

Mensen

Ondersteuning

Primaire sponsor: Universiteit Maastricht

Overige ondersteuning: NWO (Vidi project)

Onderzoeksproduct en/of interventie

Trefwoord: neuro-economie, Psychose, Sociale cognitie

Uitkomstmaten

Primaire uitkomstmaten

Indices op basis van de trust game:

- 1) vertrouwen
- 2) wederkerigheid
- 3) de invloed van contextuele informatie daarop

Secundaire uitkomstmaten

- 1) sensatie behoefte
- 2) need for closure
- 3) neurocognitie

Toelichting onderzoek

Achtergrond van het onderzoek

Psychose is een stoornis die zich voornamelijk manifesteert in sociale interacties. Dit blijkt vooral duidelijk in een van de hoofdsymptomen, paranoïde wanen. Kenmerkend voor paranoïde wanen is een fundamenteel gebrek aan vertrouwen. Binnen de neurocognitive benadering van psychose wordt desondanks weinig aandacht besteed aan de sociale kwaliteit van psychotische symptomen. Deze benadering kan dan ook geen verklaring bieden voor de onderliggende sociaal cognitieve mechanismen van symptoom formatie. Recente studies hebben wel getracht de sociaal cognitieve mechanismen van psychotische symptomen op te helderen. Maar dit onderzoek heeft het interactieve karakter van de sociale processen niet in beschouwing genomen. Tot nu toe waren er weinig experimentele paradigma's in staat om sociale interactie te operationaliseren. Dit is veranderd met de ontwikkeling van *neuroneconomics*, ofwel de fusie van de gedragseconomie en speltheorie. Deze nieuwe onderzoeksrichting heeft daarom veel potentie in het verklaren van de sociaal cognitieve mechanismen die ten

grondslag liggen aan psychotische symptomen.

Tot op heden waren veel onderzoeksprojecten over psychotische stoornissen gericht op hallucinaties. De huidige studie richt zich op paranoïde wanen en de mogelijke sociaal cognitieve oorzaken daarvan, omdat dit type wanen van groot klinisch belang zijn en voor significante last zorgen. Er zijn aanwijzingen dat de mechanismen die tot psychotische symptomen leiden ook opereren op lagere niveaus van een verondersteld psychosecontinuüm, zoals bij mensen met subklinische psychotisch ervaringen of eerstegraads familieleden. De huidige studie zal paranoïde wanen daarom niet alleen op het klinische niveau onderzoeken, maar ook op subklinisch niveau, waar paranoïde trekken zich vaak manifesteren als achterdocht, gevoelens van afwijzing en geloof in externe controle. Onderzoek op verschillende niveaus van het psychose continuüm is niet alleen vanuit een conceptueel standpunt belangrijk. Het is ook methodologisch van belang omdat onderzoek in gezonde mensen met subklinische trekken van paranoïdie niet beïnvloed wordt door mogelijke storende effecten van antipsychotische medicatie.

Doel van het onderzoek

Doel van het onderzoek is om met neuroneconomische paradigma's de mogelijke onderliggende mechanismen van abnormale sociale cognitie in paranoïde wanen te achterhalen en te onderzoeken. Het onderzoek wordt uitgevoerd in mensen met niet-affectieve psychose, eerstegraads familieleden van deze mensen (broers of zussen), mensen uit de algemene bevolking met subklinische trekken van paranoïa en controle personen. Door deze vier groepen in het onderzoek te includeren kunnen abnormale cognitieve mechanismen en de relatieve impact van deze mechanismen op de formatie van paranoïde wanen over het psychose continuüm heen onderzocht worden.

Onderzoeksopzet

Het eerste gedeelte van de studie is quasi experimenteel. De proefpersonen spelen een economisch transferspel waarbij zij moeten beslissen of en hoeveel geld zij in hun spelpartner willen investeren. Speler A krijgt aan het begin van het spel 10 euro in handen en mag beginnen. Speler A heeft de keuze speler B tussen de 1 en 10 euro te geven. Gedeeld geld dat door speler A aan B gegeven wordt, wordt met 3 vermenigvuldigd. Speler B moet dan beslissen of en hoeveel geld hij aan A terug geeft. Speler B heeft de grootste winst als hij niet coöperatief speelt. Voor het delen van geld is dus vertrouwen nodig. Om voor de hand liggende redenen wordt dit spel dan ook het *vertrouwensspel* genoemd. Door de vier experimentele groepen (onafhankelijke variabele) met betrekking tot hun investeringen, hun reciprociteit en hun sensitiviteit voor contextuele informatie (d.w.z. a priori informatie over het gedrag van partner B) met elkaar te vergelijken zal achterhaald worden of abnormale sensitiviteit voor motivationele aspecten van sociale interacties (oftewel sociale beloning) een

van de onderliggende mechanismen van het gebrek aan vertrouwen in paranoïde wanen is.

Inschatting van belasting en risico

Uitgebreide onderzoekservaring met soms uitgebreide cognitieve protocollen bij patiënten met een psychotische stoornis laat zien dat het risico bij dit type onderzoek gering is.

Contactpersonen

Publiek

Universiteit Maastricht

Vijverdalseweg 1
6226 NB Maastricht
Nederland

Wetenschappelijk

Universiteit Maastricht

Vijverdalseweg 1
6226 NB Maastricht
Nederland

Locaties

Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

Deelname eisen

Leeftijd

Volwassenen (18-64 jaar)
65 jaar en ouder

Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

1) non-affectieve psychose met een ziektebegin niet langer dan 10 geleden voor groep 1. Voor alle deelnemers 2) leeftijd tussen 18-50, 3) goede Nederlandse taalvaardigheden 4) geen intellectuele handicap (IQ > 80), 5) in staat om geïnformeerde toestemming te teken (wilsbekwaam zijn) en toestemming tot de deelname aan het onderzoek geven.

Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

1) gebruik van psychotropische medicatie (behalve voor patiënten), Voor groep 1-4 2) verslaving (drugs, alcohol), 3) aandoening v.d. hersenen. Voor deelnemers in groepen 2-4 4) ooit een diagnose v. psychose. Voor deelnemers in groep 3 en 4 5) familieleden met psychose.

Onderzoekopzet

Opzet

Type:	Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen
Onderzoeksmodel:	Anders
Toewijzing:	Niet-gerandomiseerd
Blinding:	Open / niet geblindeerd
Controle:	Actieve controle groep
Doel:	Algemeen wetenschappelijk

Deelname

Nederland	
Status:	Werving gestopt
(Verwachte) startdatum:	04-03-2009
Aantal proefpersonen:	480
Type:	Werkelijke startdatum

Ethische beoordeling

Goedgekeurd WMO

Datum: 19-01-2009

Soort: Eerste indiening

Toetsingscommissie: METC academisch ziekenhuis Maastricht/Universiteit Maastricht, METC azM/UM (Maastricht)

Goedgekeurd WMO

Datum: 28-05-2009

Soort: Amendement

Toetsingscommissie: METC academisch ziekenhuis Maastricht/Universiteit Maastricht, METC azM/UM (Maastricht)

Registraties

Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

In overige registers

Register	ID
CCMO	NL25216.068.08